

Synthese van de politieke verbintenissen Lente van het Leefmilieu

2 juli 2008

Workshop “Mobiliteit en transport”

Maatregelengroep 2: Promotie van alternatieve en duurzamere vervoerswijzen in de sector van het goederentransport

Maatregelen waarvoor er een politiek akkoord bestaat

Maatregel 6: Het verdedigen van de ambitieuze standpunten (op vlak van kalender en doelstellingen) voor de invoering van de EU-VI norm op het niveau van de permanente vertegenwoordiging bij de EU.

- **Omschrijving van de maatregel:** De stakeholders wensen dat België het actueel voorliggende voorstel van de Europese Commissie voor de timing ondersteunt:
 - 1ste april 2013 voor de homologatie van de nieuwe types van vrachtwagens
 - 1ste oktober 2014 voor alle vrachtwagens die in het verkeer gebracht worden

De stakeholders pleiten ook voor voldoende ruimte tussen opeenvolgende EU-normen.

- **Standpunt van de stakeholders:** consensus
- **Politieke verbintenis:** De bevoegde minister verbindt zich ertoe om een voortgang te realiseren om het standpunt binnen de Europese Commissie te ondersteunen.

Maatregel 7: Het behoud van de subsidiëring van het gecombineerd wegspoorvervoer, rekening houdend met een eventuele impact op de binnenvaart.

- **Omschrijving van de maatregel:** een nieuw voorstel moet voor het eind van het jaar gelanceerd worden binnen de EC omdat het belangrijk is het subsidiëringprincipe voor gecombineerd transport te behouden. De gewesten wachten op een concreet voorstel van federale zijde. Dit voorstel zou gebaseerd kunnen worden op de ervaring in andere landen (Frankrijk, Duitsland, Nederland,...) inzake de subsidiëring voor gecombineerd transport en intermodale platformen.
- **Standpunt van de stakeholders:**
De stakeholders onderschrijven die stelling, maar stellen dat:
 - er rekening moet gehouden worden met de nog lopende evaluatie van de maatregel over de voorbije periode. Er wordt gevraagd om op basis hiervan eventueel de nodige bijstellingen te doen

- de binnenvaart heeft moeten vaststellen dat 'globaal gesproken' gelijktijdig met deze maatregel de stijging van de trafiek voor het spoor ten koste van de binnenvaart is gegaan. Deze sector stelt dan ook voor dat de twee modi, spoor én binnenvaart, in overleg met de federale overheid en de gewesten, naar een systeem evolueren van 'gelijke behandeling in de stimuli'. Zie verder "Marco Polo België".
- **Politieke verbintenis:** er moet een nieuw voorstel worden ingediend voor 2009 aangezien de huidige subsidiëring eind 2008 stopt. De staatssecretaris voor mobiliteit heeft een studie besteld waarvan de resultaten begin juli 2008 beschikbaar zullen zijn. Op basis hiervan zal hij een voorstel doen aan de gewesten en dit ten laatste voor eind augustus. Deze voorstellen houden rekening met de modale verplaatsingsproblematiek van de binnenvaart naar het spoor door een coherentie met de overeenstemmende ondersteuning te verzekeren door de gewesten voor het transport via het water.

Maatregel 8: Uitvoeren van een studie over de algemene snelheidsverlaging op de autowegen voor vrachtwagens.

- **Omschrijving van de maatregel:** Deze studie gaat over de algemene verlaging van de snelheid op de autowegen (die bestaat al voor vrachtwagens maar een globale studie waarbij ook de personenwagens zijn opgenomen ontbreekt). Dergelijke studie moet toevertrouwd worden aan een wetenschappelijke instelling en moet begeleid worden door een stuurgroep waarin de betrokken sectoren zitting hebben. De resultaten van een dergelijke studie zijn in hun geheel te nemen of te laten.
- **Standpunt van de stakeholders:** De stakeholders zijn akkoord dat onder die voorwaarden de studie wordt uitgevoerd.
- **Politiek engagement:** De staatssecretaris van mobiliteit heeft een studie besteld over de kwestie van de snelheidsbeperkingen op autowegen voor vrachtwagens. De resultaten worden verwacht in 2009. Deze studie handelt niet over de snelheidsbeperking voor wagens.

Maatregel 9: Opzetten van een doeltreffend kilometertaxatiesysteem voor het vervoer per vrachtwagen.

- **Omschrijving van de maatregel:** doelstelling is om te komen tot het opzetten van een doeltreffend kilometertaxatiesysteem dat de milieu-impact integreert en minder vervuillende vrachtwagens bevoordeelt. Op dit moment lopen de gesprekken tussen de gewesten om de praktische modaliteiten te bepalen. Dit systeem moet worden gekoppeld aan het instellen van een systeem voor elektronische vignettes voor wagens.
- **Standpunt van de stakeholders:** De deelnemers aan de GM2 waren het eens over het principe maar uitten ook een aantal voorwaarden dat wordt vermeld in het volledige rapport.
- **Politieke verbintenis:** Er bestaat een principeakkoord tussen de gewesten voor het opzetten van een kilometertaxatie in 2011. Er loopt een intergewestelijke samenwerking om de praktische modaliteiten hiervoor te bepalen. Deze samenwerking verloopt gelijktijdig met het project voor het elektronische vignet voor wagens.

De maatregelen betreffende de fiscaliteit om de vernieuwing van de vloot te stimuleren werden geïntegreerd in de werkgroep "groene fiscaliteit" die wordt voorgezeten door de staatssecretaris Bernard Clerfayt.

Maatregel 10: Maatregelen en technische aanpassingen om het rendement van de binnenschepen te kunnen verhogen en/of hun uitstoot van broeikasgassen en andere verontreinigende stoffen te kunnen verminderen.

- **Omschrijving van de maatregel :** Aan de hand van een wetenschappelijke studie wordt bepaald welke maatregelen en technische aanpassingen het rendement van de binnenschepen kunnen verhogen en/of hun uitstoot van broeikasgassen en andere verontreinigende stoffen kunnen verminderen. Om deze maatregelen dan ook effectief geïmplementeerd te zien kunnen fiscale stimuli of premies of een systeem van voorfinanciering door "3de partij investeerders" aangewezen zijn.

- **Standpunt van de stakeholders:** consensus over het belang om zo'n studie uit te voeren
- **Politieke verbintenis:** De staatssecretaris voor mobiliteit zal deze studie bestellen in samenwerking met de betrokken actoren.

Maatregel 11: Projecten inzake eco-driving doorvoeren.

- **Omschrijving van de maatregel :** De stakeholders vragen:
 - dat eco-driving binnen de rijopleiding wordt opgenomen;
 - dat de overheid een kader zou creëren waarbij entiteiten ondersteuning krijgen om de bedrijfscultuur en andere noodzakelijke ondersteuningselementen op te zetten en te continueren. Eco-driving is immers niet alleen een kwestie van attitude en gedrag van de chauffeur maar ook van de ganse bedrijfscultuur ter zake.
- **Standpunt van de stakeholders:** consensus
- **Politieke verbintenis:** akkoord over het principe, maar de maatregel zal meer steunen op de sensibilisering en de ondersteuning van bedrijven in hun aanpak, aangezien eco-driving reeds is opgenomen in het programma voor beroepsvorming. Voor de fiscale steun aan bedrijven, zal deze kwestie worden opgenomen in de werkgroep "groene fiscaliteit".

Maatregel 12: Een studie realiseren over de economische, omgevings- en sociale gevolgen bij de aanpassing van de venstertijden voor het laden en lossen van goederen.

- **Omschrijving van de maatregel:** Een verruiming van de venstertijden voor laad- en losverrichtingen. Uit een nog op te zetten studie moet nagegaan worden welke de voor- en nadelen zijn op ecologisch, sociaal en economisch vlak van een systeem waarbij de laad- en losverrichtingen ook buiten de 'normale' werkuren kunnen uitgevoerd worden. Milieuvoordeel: er zal (mogelijk) veel transport buiten de filegevoelige uren kunnen plaatshebben.
- **Standpunt van de stakeholders:** De stakeholders gaan akkoord met dit studievoorstel.
- **Politieke verbintenis:** De staatssecretaris voor mobiliteit zal een studie over het onderwerp bestellen, rekening houdend met de aanbevelingen uit de studie die werd uitgevoerd door het Vlaamse gewest over een gelijkaardig onderwerp en de eigenheden van alle gewesten.

Maatregel 13: Cabotagesysteem : België onderneemt stappen op Europees niveau om elke belemmering voor weg- én watertransport in het thans vigerende cabotagesysteem op te heffen.

- **Omschrijving van de maatregel:** België onderneemt stappen op Europees niveau om elke belemmering voor weg- én voor waterwegtransport in het thans vigerende cabotagesysteem op te heffen. Milieuvoordeel: het maximaal verminderen van leegretour.
- **Standpunt van de stakeholders:** De stakeholders gaan akkoord met dit voorstel.
- **Politieke verbintenis:** De staatssecretaris voor mobiliteit verbindt zich ertoe om een officieel schrijven te versturen en om dit standpunt bij de Europese Commissie te verdedigen, rekening houdend met de gevoerde debatten op het niveau van het Europees Parlement.

Maatregel 14: Subsidiëring van het verspreid spoorvervoer.

- **Omschrijving van de maatregel:** Het verspreid spoorvervoer is sterk verlieslatend omdat het verzamelen van individuele wagens afkomstig van de diverse laadpunten in een vormingsstation en het aldaar samenstellen voor vervoer op lange afstand van volle treinen een zeer dure operatie is. Naar analogie van de subsidiëring van het gecombineerd vervoer, wordt gevraagd om een subsidie van de antennetreinen van het verspreid vervoer te overwegen.
- **Standpunt van de stakeholders:** De stakeholders gaan hiermee akkoord op voorwaarde dat de economische en ecologische impact hiervan voldoende wordt onderbouwd. Deze problematiek

geldt ook voor de binnenvaart. Deze maatregel moet dus ook bekeken worden vanuit deze transportmodus.

- **Politieke verbintenis:** Er zal rekening houdend met het Europese kader een studie worden toevertrouwd aan de NMBS die reeds van start is gegaan met het behandelen van dit onderwerp.

Niet-overgenomen maatregelen door de stakeholders

Maatregel 15: De toegang aan het Belgische grondgebied verbieden voor de meest schadelijke vrachtwagencategorieën.

Maatregel 16: Het verbieden van de herverkoop voor export van voertuigen wiens uitstoot de vast te leggen normen voor broeikasgassen en andere vervuilende stoffen overschrijden.

Maatregel 17: De voorraden niet meer belasten.

Maatregel 18: Voor de spoorwegen

- Vrachtwagens op de trein;
- Het bevorderen van beperkt goederenvervoer via personentreinen;
- Het stilleggen van dieseltreinen bij stilstand.

Deze drie voorstellen werden niet weerhouden omwille van onvoldoende kennis over hun impact. De stakeholders vraagt aan de spooroperatoren om deze drie voorstellen nader te onderzoeken.

Niet-overgenomen maatregelen na de politieke fase

Maatregel 19: Ambitieuze beleid betreffende het transport via pijpleidingen.

- **Omschrijving van de maatregel:** het voorstel is gebaseerd op de ontwikkeling van een pijpleidingnetwerk voor het transport van vloeibare stoffen (bijvoorbeeld van de haven van Antwerpen naar productiebedrijven).
- **Standpunt van de stakeholders:** consensus
- **Politieke verbintenis:** deze maatregel werd niet weerhouden om budgettaire redenen en bij gebrek aan informatie betreffende het milieubelang wat betreft de investeringskosten.

Maatregel 20: Maatregelen om het gebruik van landbouwvoertuigen te beperken voor het vervoer van bijvoorbeeld grond (vraag van de sector voor wegtransport).

- **Omschrijving van de maatregel:** De transportsector vraagt dat de overheid maatregelen neemt om het groeiend fenomeen van oneigenlijk gebruik van landbouwvoertuigen voor regulier transport tegen te gaan. Meer en meer worden landbouwtractoren (loonwerkers!) aangewend voor diverse grond- en andere transporten in bijvoorbeeld de aannemerij. Milieuvoordeel: het is evident dat dit lokale transport gebeurt met voertuigen die qua milieuvriendelijkheid, qua fiscalisering van KWS-gebruik ... ondermaats zijn ten overstaan van het reguliere vrachttransport dat in België de hoogste milieuklasse inhoudt.
- **Standpunt van de stakeholders:** consensus
- **Politieke verbintenis:** deze maatregel werd niet opgenomen aangezien het hier meer gaat om een concurrentieprobleem dan een echt voordeel voor het milieu.

Maatregel 21: Opzetten van een Belgisch Marco Polo-programma.

- **Omschrijving van de maatregel:** Het opzetten van een Belgisch Marco Polo-programma is noodzakelijk, of, m.a.w.: “Het ondersteuningssysteem uitbreiden tot alle transportsectoren: spoor, waterwegen maar ook de weg. Dit systeem is niet uitsluitend bestemd om modale verschuiving te bevorderen maar moet ook bestemd zijn voor andere acties waaronder deze van het Europees Marco Polo programma, namelijk:
 - **Actie met katalysatoreffect: ‘een werkelijk proces op gang brengen**
Elke innoverende actie die de belangrijke structurele obstakels op de goederenmarkt overstijgt. Onder “structureel obstakel op de markt” wordt elke niet reglementaire belemmering bedoeld, feitelijk en niet tijdelijk, voor de goede werking van de goederentransportketen. Het obstakel moet helder gedefinieerd zijn. Nadien moet een sterk innoverende oplossing voorgesteld worden dat het principe van co-modaliteit in zijn echte betekenis integreert.
 - **Actie om transport te vermijden**
Elke innoverende actie die transport integreert in de productielogistiek teneinde een belangrijk percentage wegtransport te vermijden terwijl de globale productiecapaciteit en de werkgelegenheid op het grondgebied behouden blijft.
 - **Actie voor een gemeenschappelijk leerproces**
“het hoofd bieden aan een logistieke en transportmarkt die complexer en complexer wordt”
- **Standpunt van de stakeholders:** consensus over het belang van een dergelijk programma
- **Engagement van de politiek:** Het initiële voorstel van de stakeholders handelde over het opzetten van een Belgisch Marco Polo-programma. Deze maatregel werd niet weerhouden door de gewesten aangezien ieder gewest reeds beschikt over zijn eigen actieplan dat rekening houdt met de territoriale eigenheden.